

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

เนื่องในวันต่อต้านการทรมานสากล 26 มิถุนายน ประจำปี 2569

การกระทำทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี รวมทั้งการบังคับให้สูญหายโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ถือเป็น การละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงที่ไม่อาจยอมรับได้ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นกับบุคคลใด ภายใต้สถานการณ์ใด หรือด้วยเหตุผลใด ก็ไม่มีข้ออ้างใดที่จะรับรองความชอบธรรมของการกระทำนั้นได้

ประเทศไทยนับว่ามีพัฒนาการในการป้องกันการกระทำทรมานและการบังคับให้สูญหายอย่างต่อเนื่อง ภายหลังจากเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (CAT) เมื่อปี 2550 ได้มีการตราพระราชบัญญัติป้องกันการปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2566 และเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ (ICCPED) เมื่อปี 2567 ที่ผ่านมา โดยมีความก้าวหน้าที่เป็นรูปธรรมในหลายประเด็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการเยียวยาความเสียหายทางจิตใจซึ่งมิใช่เพียงแค่บาดแผลทางร่างกาย การกำหนดวิธีการพิสูจน์ความเสียหายอื่นที่มิใช่ตัวเงินในกรณีไม่มีหลักฐานใบเสร็จรับเงิน ตลอดจนการบูรณาการฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายผ่านการจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ร่วมกัน

แม้ว่าการเยียวยาบาดแผลทั้งทางร่างกายและจิตใจของผู้เสียหายและครอบครัวจะเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง แต่ในความเป็นจริงไม่มีการเยียวยาใดที่จะสามารถชดเชยความสูญเสียได้อย่างสมบูรณ์ ดังนั้น การส่งเสริมมาตรการเชิงป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำทรมานและบังคับให้สูญหายตั้งแต่แรก จึงเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพ ซึ่ง ไม่อาจดำเนินการได้โดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง หากแต่เป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม หน่วยงานด้านความมั่นคง หน่วยงานด้านสาธารณสุข และการฟื้นฟู ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ องค์กรระหว่างประเทศ สื่อมวลชน และประชาชน โดยที่ผ่านมากสม. ได้ขับเคลื่อนภารกิจการตรวจเยี่ยมเชิงป้องกันสถานที่ควบคุมตัวของรัฐอย่างต่อเนื่อง และได้เห็นพัฒนาการที่สำคัญจากหลายหน่วยงาน ทั้งการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในสถานที่ควบคุมตัว การพัฒนาหลักประกันสิทธิของผู้ถูกควบคุมตัว และการยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชนและการป้องกันการทรมาน

เนื่องใน “วันต่อต้านการทรมานสากล” 26 มิถุนายน ประจำปี 2569 กสม. จึงขอเชิญชวนทุกภาคส่วน ร่วมยืนยันเจตนารมณ์ในการส่งเสริม ป้องกัน และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เพื่อยุติการกระทำทรมาน การปฏิบัติที่โหดร้ายฯ และการบังคับให้สูญหายในทุกรูปแบบ รวมทั้งสร้างหลักประกันด้านสิทธิมนุษยชนที่เข้มแข็งยิ่งขึ้น ในทุกบริบทที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดเสรีภาพของบุคคล เพื่อให้สังคมไทยก้าวไปสู่สังคมที่ไร้การทรมานและเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนทุกคน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

24 มิถุนายน 2569